

occurrat, illud vero ad id quod proponitur ineptum fuerit, haud minus quam si ignotum esset, abjiciam, nisi quis aratro velum, quod utrumque sit cognitum, velit appendere: Hanc igitur mihi praescribo regulam, si quid ignotum, vel ineptum, eo quidem in nulla re explicando utendum, minus autem si utroque vicio laboret, minimè vero si quid aliud insuper & notum, & aptum suppetat. Hisque de causis omnibus, neque hoc loco, neque alio usquam qualitativis utendum scies. Quod si de re quapiam haud amplius pronunciare queam, quam quod absque eâ quippiam haud incommodè fieri, vel eâ tanquam parte carere possit, videndum inprimis artisne, an naturæ sit opus? Si quidem artis; cur frustra fatigem opificem, ut rem mihi longiore tempore, sumptuque majore, ipsaque partium multiplicatione minus usu tractabilem reddat? Cur etiam plures pretio conducam ut id faciant, quod unius perinde fieret opificio? Sin autem non opus artificis ad usum vitæ faciendum imperem, sed ab Authore naturæ factum sciendi studio diligenter explorem, oblata menti causæ cujuscumque, vel partis imagine, utramque si ineptam videro sine morâ rejicio, itidem si ignotam, quia ad scientiam pariendam ineptam: at si nil aliud occurrat, quam quod desiderari posse videantur, hæreo tantisper meque in magnis obscuritatibus versari suspicor. Quis enim id tantum audeat asserere, non videri necessarium, ut ligone, tanquam arcu, sagittam emittas, vel ut sagittam ligonis partem facias, nisi summa alterutrius, aut utriusque ignorantia? Si quid sciret, quam parum inter se congruant, non nesciret. Quare qui tantopere sudant laborantes, ut quippiam minus necessarium probent, neque ultra pro more procedant, litigandi quidem pueris semina spargunt, sibi vero, nec aliis sciendi vel minimum fructum merent. Immo nec messem illam tamen tenuissimam, jacturæ certe permulta & præclara nesciendi longè imparem, ut rei ignotæ probent absentiam, aliter sibi quam conjectura quoque tenuissima spondere poterunt. Apparet tibi quippiam ad aliquod naturæ opus minus necessarium. Quid tum postea? Forte ut paucitate rerum artificium, ita ubertate magnificentiam ostentare conditori naturæ placuit. An id tibi superfluit, quo tantæ magnitudinis veneratio in animos nostros influit, nec magnitudinis tantum sed scientiæ? neque enim solummodo artificis innotescit ingenium, cum opus in pauca contrahit, verum etiam cum plura, pluribusque modis multiplici variarum partium compage construit. Quod, si tibi contigit adnotare quam multa paucis ex humani corporis structura præstentur, quanta etiam varietate partium, una animalium nutritio procuretur, observare potueras.

